

ปาฐกถาพิเศษ

"เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน"

โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

ณ โรงแรมໄໝະ จังหวัดขอนแก่น

วันเสาร์ ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๒

*****

ขอขอบคุณมูลนิธิที่เชิญมาพูด เรื่องที่เราจะพูดกันในวันนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก เรื่องหนึ่งขอเรียนว่าผมได้พยายามพูดถึงข้อความนี้มาเป็นเวลานานนับเป็นสิบปีทีเดียว ให้แพร่หลายออกไปยังคนไทยให้มาก และกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ คนไทยจักได้สำนึกว่าเราทุกคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่จะต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่เราอาศัยเกิดมาและเติบโตจนเป็นตัวเราอยู่จนถึงทุกวันนี้ขณะนี้ ด้วยความสำนึกที่แน่วแน่ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องทำ หลีกเสี่ยงไม่ได้ แต่รู้สึกว้าที่ผมพูดมาหลายสิบปีไม่ติดตลาดเท่าที่ควร อาจจะเป็นเพราะทำการเผยแพร่ไม่ดีพอไม่กว้างขวางพอ จึงไม่ค่อยได้รับความสนใจ อาจจะเป็นเพราะข้อความเข้าใจยาก ไม่ทราบว่าจะพูดถึงเรื่องอะไร และอาจเป็นเพราะบางท่านคิดว่าข้อความนี้เป็นเรื่องที่ไม่ได้เรื่องก็ได้

ผมจึงตั้งใจที่มีโอกาสมาพูดเรื่องนี้ ที่นี้ และจะพยายามพูดให้ดีที่สุดเพื่อจะได้เข้าใจความสำคัญของข้อความนี้

ขอเริ่มว่า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย บัญญัติหน้าที่ของคนไทยไว้ ๕ มาตรา ตั้งแต่ มาตรา ๖๖ ถึงมาตรา ๗๐ ใน ๕ มาตรา ที่ผมกล่าวถึงนั้นไม่มีมาตราใดบัญญัติให้คนไทยมีหน้าที่ตอบแทนบุญคุณของแผ่นดิน ฉะนั้นใครก็ตามคิดไม่ตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ก็ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญประการใด อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ บัญญัติไว้ว่า "บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พินิจ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม" ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

แม้ว่ารัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเรื่องการตอบแทนบุญคุณของแผ่นดินไว้ เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญ ผมใคร่ขอให้เราท่านทั้งหลายโปรดไตร่ตรองดูว่า การตอบแทนบุญคุณต่อผู้หรือสิ่งที่มีบุญคุณต่อเรา เช่น พ่อแม่ ครู สถาบัน และองค์กรต่างๆ ฯลฯ เป็นวัฒนธรรมไทยที่เรารู้จักและสืบสานกันมาตั้งแต่สมัย ปู่ ย่า ตา ยาย จนถึงปัจจุบัน และมีปรากฏอยู่ในส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ นับได้ว่าสำคัญมากทีเดียว สำหรับตัวผมเองนั้นยึดมั่นอยู่เสมอ และตลอดเวลาว่าการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินนั้นสำคัญและยิ่งใหญ่กว่าการตอบแทนบุญคุณ พ่อแม่ ครู สถาบัน องค์กรต่าง ๆ มากนัก ไม่อาจนำมาเปรียบเทียบกันได้ หลายหนได้ทำสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ชาติบ้านเมืองโดยไม่รู้ว่สิ่งที่ท่นได้ทำไปนั้นเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่น่าภูมิใจและน่าจดจำอย่างยิ่ง

ผมขอเชิญพวกเราทำความเข้าใจกันเสียก่อนว่าการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินนั้น คือ การทำอย่างไร ผมขอนิยามว่า "การตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน คือ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นสถาบันที่ดี เป็นองค์กรที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดี มุ่งกระทำแต่ความดีเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน" ถ้านิยามนี้เป็นที่ยอมรับเราก็จะเห็นได้ว่าคนไม่ว่า เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้หญิง ผู้ชาย ทุกสาขาอาชีพองค์กร ไม่ว่าจะป็นรัฐบาลเองหรือองค์กรของรัฐ ของภาคเอกชน และสถาบันของรัฐของภาคเอกชน ย่อมรวมอยู่ในคำนิยามนี้ทั้งสิ้น ฉะนั้น การตอบแทนบุญคุณแผ่นดินจึงมีความหมายกว้างขวาง ลึกซึ้ง ยิ่งใหญ่ ไพศาล และครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่คนหรือสถาบันองค์กรได้กระทำและยังประโยชน์ต่อแผ่นดิน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นประโยชน์ต่างชาติด้านเมือง ทำให้ชาติ

บ้านเมืองของเรามีความเจริญ มีความก้าวหน้า มีความสงบสุข คนในชาติมีความรักสามัคคี มีสุขภาพแข็งแรง มีการศึกษาที่ดีพอที่จะประกอบอาชีพได้มีความยั่งยืนและมีคนไม่ตายน้อยมาก

จะเห็นได้ว่า ถ้าคนส่วนใหญ่ในชาติบ้านเมืองของเราเข้าใจการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินและปฏิบัติตามที่เข้าใจ ชาติบ้านเมืองของเราก็จะมีคนดีมาก คนไม่ดีน้อย ชาติบ้านเมืองก็就会有ความปรกติสุขเรียบร้อย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๒ ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ ๕ ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี มีความตอนหนึ่งว่า "ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้" โปรดสังเกตุว่า ได้พระราชทานไว้เมื่อ ๓๐ ปีมาแล้ว คนไม่ดีก็ยังมีให้เห็นอยู่เป็นจำนวนมาก บางคนบางพวกประกอบธุรกิจ ซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงอย่างยิ่ง เช่น ผลิตและขายยาเสพติด เป็นต้น พวกเราบางคนอาจจะไม่เข้าใจถึงอันตรายใหญ่หลวงของยาเสพติด ธุรกิจยาเสพติดเป็นอันตรายที่สุดต่อชาติบ้านเมืองของเรา ไม่ใช่เพียงแต่ "ผู้เสพยา ผู้ขายติดคุก" ถ้าพวกเราไม่สนใจเรื่องยาเสพติด ไม่เข้าใจถึงภัยอันตรายจากยาเสพติด ปล่อยปละละเลยไม่ร่วมมือกันทำความเข้าใจกับคนในชาติ ไม่ร่วมมือกันให้ความรู้ ไม่ช่วยกันปกป้องและปราบปรามอย่างจริงจัง ชาติของเราอาจจะล่มสลายได้มันผู้ใดก็ตามที่ผลิต ค้าขนส่ง เสพ หรือ ช่วยเหลือร่วมมือกับธุรกิจยาเสพติด ต้องเรียกว่าเป็น "ผู้ทรยศต่อชาติ" ฉะนั้น ขอให้เราท่านทั้งหลายจงพร้อมใจกันสนองพระราชากระแสน เพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดินโดยพร้อมเพียงกัน

เป็นที่น่าสังเกตุว่า การทำดี ทำไม่ดีในสังคมไทย มีผลหรือให้ผลแตกต่างกัน ไปค่อนข้างจะไม่เหมือนใคร สังคมของเรามักจะยกย่อง เคารพ นับถือ คนมีเงิน คนมีอำนาจ โดยไม่สนใจว่ามีภูมิหลังอย่างไร ร่ำรวยมาโดยวิธีใด ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเครือญาติอย่างไร ประกอบอาชีพสุจริต หรือผิดกฎหมาย เสียภาษีถูกต้อง หรือหลบเลี่ยง เป็นเจ้าพ่อ เจ้าแม่ หรือไม่ ส่วนคนธรรมดาๆ ไม่มีอำนาจ มีเงินไม่มาก หรือเป็นคนจน เป็นคนบ้านนอก จะประพฤติปฏิบัติตนดีอย่างไร ทำประโยชน์ให้แก่สังคมมากแค่ไหนสังคมก็ไม่เอ่ยถึง ไม่ยกย่อง ไม่กราบไหว้ หากสังคมเรายึดถืออย่างนี้ สังคมของเราจะบิดเบี้ยว การบังคับใช้กฎหมายก็จะหย่อนยาน และจะมีผลกระทบให้ระเบียบของสังคมเพี้ยนแปรไป จึงใคร่ขอเชิญชวนให้พวกเราทั้งหลายช่วยกันคิดว่าเราควรจะตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน โดยการยกย่องคนดีแทนการยกย่องคนมีเงิน มีอำนาจ แต่ไม่ดีกันแล้วหรือยัง เลิกกราบไหว้ เลิกคบค้าสมาคมกับคนไม่ดี โดยไม่เกรงกลัวอิทธิพล ไม่หวั่นต่ออันตรายสังคม ควรจะพร้อมใจกัน ลงโทษคนจำพวกนี้ และยกย่องส่งเสริมคนดีให้มีกำลังใจให้เป็นตัวอย่างแก่ลูกหลานของเราต่อไป

มีอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ มีคนพูดกันมากกว่าบ้านเมืองเราอับจนคนเก่งหมายความว่ามีความว่ามีคนเก่งน้อย บ้านเมืองจึงพัฒนาช้า ผมไม่มีข้อโต้แย้งหรือสนับสนุนเพราะผมไม่มีข้อมูลพิสูจน์ เมื่อผมได้รับเชิญให้ไปพูดที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ผมพูดว่า การอับจนคนเก่งไม่น่าวิตกเท่ากับการอับจนคนกล้า ผมคิดว่า ปัจจุบันนี้บ้านเมืองของเราต้องการคนกล้า กล้าที่จะไม่นับถือ กล้าที่จะตำหนิคนไม่ดี หน่วยงานที่ไม่ดี ผู้บริหารระดับสูงที่ไม่ดี บางทีสักวันหนึ่ง เราอาจจะโชคดี ทำให้เขาเหล่านั้น องค์กรนั้นๆ สำนึกบาป หันมาประกอบคุณงามความดีให้แก่ชาติบ้านเมือง

การทำตน การบริหารองค์กรให้ "ประหยัด เรียบ ง่าย" ซึ่งตรงกันข้ามกับ "สุรุ่ย สุร่าย ฟุ้งเฟ้อ ยุ่งยาก" ก็เป็นส่วนสำคัญให้เกิดความสำนึกที่ดีในการปฏิบัติตน การบริหารองค์กร และจะยังประโยชน์ต่อตนเอง ต่อองค์กรที่เราบริหารนั้นมาก การดำรงชีวิตโดยประหยัด เรียบ ง่าย เป็นแนวทางดำเนินชีวิตที่พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนไว้และเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับคนไทย เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้กับประเทศของเรา เราเรียกประเทศของเราว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนา แต่ถ้าจะมองกันอย่างจริงจัง เราควรจะยอมรับว่า

เรากำลังพัฒนาทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาการดำรงชีวิตแบบไทย เพราะฉะนั้น เรามาร่วมใจกันตอบแทนบุญคุณแผ่นดินโดยร่วมมือกันร่วมใจกันพัฒนาประเทศของเราให้พร้อมกันทั้งสองอย่าง

พวกเราทั้งหลายที่อยู่ที่นี่หรือที่อื่นก็ตาม อาจจะพอนึกและพอจะจำได้ว่าผมให้ความสนใจชนบทมาก เพราะคนในชนบทเป็นคนยากจน มีความเป็นอยู่ต่ำกว่าความเป็นพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการศึกษา การอาชีพ และสุขภาพอนามัย ปัญหาความยากจน จึงเป็นปัญหาใหญ่ที่สุด ยากที่สุด และจำเป็นเร่งด่วนที่สุด ผมเชื่อมั่นเสมอว่า ถ้าเราแก้ปัญหาความยากจนได้ เราจะแก้ปัญหาอื่นได้ทั้งหมด ผมได้พยายามอย่างเต็มความสามารถ ทุกวิถีทางเพื่อแก้ปัญหานี้ ตั้งแต่ผมเป็นแม่ทัพอยู่ที่ภาคอีสานจนกระทั่งเป็นนายกรัฐมนตรี บางท่านอาจจะยังคงจำได้ว่า เมื่อ ๕ สิงหาคม ๒๓๑ หลังจากที่ผมปฏิเสศตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผมได้ปราศรัยกับพี่น้องประชาชน มีข้อความตอนหนึ่งว่า **"สิ่งหนึ่งที่ผมยังทำไม่สำเร็จ คือ การแก้ปัญหาความยากจน และขอร้องให้รัฐบาลช่วยทำต่อไป"** การแก้ปัญหาสำคัญยิ่งของชาติ คือ ความยากจนนี้ต้องอาศัยผู้ที่มีรู้สึกซึ่งมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ในการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินผมเรียนพวกเราว่าผมทำไม่สำเร็จ แต่ไม่หมายความว่า ผมยอมแพ้ถึงแม้ว่าขณะนี้ผมไม่ได้อยู่ในฐานะที่มีความรับผิดชอบโดยตรงเหมือนขณะที่ผมอยู่ในทำเนียบ แต่โดยที่ผมเป็นคนไทยและความห่วงใยต่อชีวิตของคนในชนบทของผม มิได้ลดลงเลย ผมจึงยังคงทำทุกอย่างเท่าที่ผมสามารถทำได้อยู่เสมอตลอดเวลา ทั้ง ๆ ที่มีข้อจำกัดหลายอย่าง เพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดินนี้ และผมให้สัญญาว่าจะกระทำต่อไป ไม่มีวันยอมแพ้

พวกเราทั้งหลาย เคยได้ยินและได้เห็นด้วยสายตาของตนเองเรื่องโครงการ "ปาร์กน้ำ" ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงทำเพื่อรักษาป่าต้นน้ำลำธาร ควบคู่กันไปกับโครงการ "น้ำ" ต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงทำ ทั้งสองพระองค์ทรงรับสั่งอยู่เสมอถึงความสำคัญของป่าและน้ำอันมีผลผูกพันไปถึงสภาพสิ่งแวดล้อม ชีวิตสัตว์ป่าและภัยธรรมชาติ เราท่านต่างก็ให้เห็นความยากลำบากที่ประชาชนได้รับจากความแห้งแล้งของธรรมชาติ และความผิดปกติของฟ้าฝน อันเกิดมาจากการบุกรุกทำลายป่า ไม่พิทักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยตนเองมาแล้วทั้งสิ้น วิธีแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีเหล่านี้ให้หยุดและให้ได้รับการฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม คือทุกคนต้องช่วยกันตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน โดยหยุดการกระทำทุกอย่างที่เป็นการทำลายและทำร้ายธรรมชาติและสัตว์ป่า เพื่อให้ความสมดุลของธรรมชาติคงดำรงอยู่ และยังประโยชน์ต่อมวลมนุษย์และสัตว์สืบไป

เมื่อผมยังอยู่ในทำเนียบ เวลาผมไปเยี่ยมชาวบ้านตามบ้านนอก เจ้าหน้าที่ของทางราชการก็จะมาดูแลให้ความสะดวก และจะนำสมุดเซ็นเยี่ยมมาให้ผมเขียน ผมจะเขียนข้อความคล้าย ๆ กันหมด ดังนี้ ผมจะเขียนว่า **"ข้าราชการมีหน้าที่ "ให้" ไม่มีหน้าที่ "รับ" จะรับได้อย่างเดียวเท่านั้น คือ รับ "ความทุกข์" ของราษฎรมาพิจารณาช่วยเหลือ"** ผมติดตามผลและพบว่า มีผู้ปฏิบัติตามน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะยากต่อการปฏิบัติ หรือไม่อยากปฏิบัติ หรือทั้งสองอย่าง หรือไม่ค่อยเข้าใจการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ก็อาจเป็นได้

เมื่อผมออกมาจากทำเนียบแล้ว ผมและเพื่อน ๆ หลายคนที่มีความคิดเห็นร่วมกันได้จัดตั้งมูลนิธิขึ้น มูลนิธิหนึ่ง มูลนิธินี้มีคำขวัญว่า **"ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี"** เราพร้อมใจกันสร้างคำขวัญนี้ขึ้นมา เพราะพิจารณาเห็นว่าถ้าคนไทยเข้าใจถ่องแท้ถึงความหมายแห่งคำทั้งสี่นี้แล้ว และนำไปประพฤติปฏิบัติเป็นนิสัยจนเป็นนิสัย เขาจะเป็นคนดี เป็นคนมีประโยชน์ต่อแผ่นดิน มูลนิธิฯ เน้นที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน คนไทยทั้งมวลไม่ว่า คนมีเงิน คนจน คนกรุง คนชนบท ที่ประพฤติปฏิบัติครบถ้วนตามคำขวัญ เพื่อชาติบ้านเมืองของเราจะได้มีคนดีเพิ่มมากขึ้นทุกที

ท่านผู้มีเกียรติครับ

เราพูดถึงเรื่องการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินมาหลายแง่หลายมุมแล้ว อย่างไรก็ตาม เราไม่มีเวลามากพอที่จะลงลึกไปในรายละเอียดว่า ใคร สถาบัน องค์กรใด ควรจะทำอะไร อย่างไร เพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ผมจึงใคร่ขอยกเฉพาะส่วนที่สำคัญบางส่วนมาดังนี้

หวังว่าทุกคนยังคงจำได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เคยพระราชทานพระบรมราโชวาทเรื่อง รู้รักสามัคคี หมายความว่าทรงเตือนคนไทยทั้งปวง ให้มีความสมานฉันท์ ไม่แตกแยก พวกเราทั้งหลายคงเข้าใจถึงประโยชน์แห่งความสามัคคีด้วยกันทุกคน ตราบใดที่เรา รู้รักสามัคคีตราบนั้นชาติบ้านเมืองก็จะสงบสุข การสร้างความสามัคคีในชาติ กระทำได้โดยการยึดถือเอาประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้ง ไม่แบ่งฝ่ายไม่เห็นแก่ประโยชน์ตนเอง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของพรรคพวกเหนือกว่าประโยชน์ของส่วนรวม การดำรงความสามัคคีในชาติจึงเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่ยิ่งใหญ่มาก ทุกคนพึงร่วมมือกันด้วยความสำนึกโดยตลอดเวลา

ผมคิดว่า พวกเราส่วนมากคงจะได้ยินและสนใจ คำภาษาอังกฤษคำหนึ่ง คือ คำว่า **GOOD GOVERNANCE** มีผู้พยายามแปลคำนี้เป็นภาษาไทยหลายอย่างแตกต่างกันไป แต่ยังไม่เป็นที่นิยมยอมรับกัน ผมขอแปลคำนี้ง่าย ๆ ว่า **"การปกครองที่ดี"** คำนี้เกิดขึ้นในหลายประเทศ เพราะประชาชนต้องการรัฐบาลที่มีการปกครองที่ดี ไม่จำเป็นจะต้องอธิบายว่าการปกครองที่ดีคืออะไร รัฐบาลที่ดีที่ประชาชนต้องการคืออย่างไร แต่พอจะกล่าวสั้นๆได้ว่า รัฐบาลที่ดี จะใช้การปกครองที่ดี เพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน เพื่อให้เกิดความสงบสุขในแผ่นดิน ที่จริงการนำการปกครองที่ดีไปใช้นั้นมิได้จำกัดอยู่เฉพาะรัฐบาลเท่านั้น แต่องค์กรอื่นไม่ว่าเล็กไม่ว่าใหญ่ย่อมจำเป็นต้องมีการปกครองที่ดีด้วยกันทั้งสิ้น เพื่อจะได้บริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

ผู้บริหารระดับสูงของประเทศ ไม่ว่า นักการเมือง ข้าราชการประจำทุกฝ่าย พนักงานรัฐวิสาหกิจ ล้วนแต่เป็นกุญแจสำคัญในการบริหาร และพัฒนาชาติบ้านเมืองท่านเหล่านั้นจำเป็นต้องเข้าใจการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดียิ่งในการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน เพื่อประโยชน์ของชาติบ้านเมืองและประชาชน ในทางตรงกันข้าม หากผู้บริหารระดับสูง รู้จักการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินน้อย กระทำในสิ่งที่ไม่ดีอยู่เสมอ ๆ จะเป็นผลกระทบกับการเมือง เศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของชาติ ที่จะลดน้อยถอยลงตามไปด้วย อันจะนำไปสู่ความไม่เป็นธรรม และการบั่นทอนพลังของชาติในที่สุด ปัจจุบันนี้ก็พอมีตัวอย่างให้เห็นกันอยู่

ผู้บริหารระดับสูงของภาคเอกชนก็ต้องเข้าใจการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินเช่นเดียวกัน การดำเนินธุรกิจจึงจะมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้บริหารภาคเอกชนควรจะตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ด้วยการไม่เอาเปรียบผู้บริโภค แข่งขันกันอย่างเสรีและฉันทมิตร ไม่ติดสินบนข้าราชการและไม่หวั่นเกรงอิทธิพลกล่าวหาที่จะปฏิเสธค่าของที่จะนำไปสู่การทำลายระบบต่าง ๆ ของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง อนึ่งผมใคร่ขอร้องนักธุรกิจที่ร่ำรวย มีฐานะดีมาก ๆ ได้โปรดเข้าใจและเห็นในความลำบากยากแค้นของคนจน ควรจะยอมรับกันว่าคนจนคือผู้บริโภครายใหญ่ คนจนคือส่วนแบ่งตลาดที่ใหญ่ที่สุด จึงกล่าวได้ว่า ยิ่งทำให้คนจนหายจนมากเท่าใด นักธุรกิจก็จะได้รับประโยชน์มากเท่านั้น ฉะนั้น การดำเนินธุรกิจอย่างเป็นธรรม จึงเป็นสิ่งที่ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคได้รับความเสมอภาคทั่วกัน

คนไม่ดี ประกอบอาชีพไม่สุจริต ทำธุรกิจผิดกฎหมาย ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตน ถ้าเขาเหล่านั้นสำนึกได้และเลิกเสีย แล้วหันมาประกอบอาชีพสุจริต ก็จะเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่น่าสรรเสริญอย่างยิ่ง

การดำรง พิทักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมของชาติ ของท้องถิ่นภูมิปัญญาชาวบ้าน ก็นับเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่ยิ่งใหญ่ ที่จริงในรัฐธรรมนูญที่ผมอ้างถึงได้บัญญัติให้เรื่องเหล่านี้เป็นหน้าที่ของคนไทย แต่ผมมีความเห็นว่า การกระทำด้วยความสำนึกเพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน จะทำให้เรามีความภูมิใจในการเกิดมาเป็นคนไทยมากกว่ามาก

คำว่า บุญคุณ เป็นภาษาไทย ผมเข้าใจว่าแปลเป็นภาษาอังกฤษไม่ได้ อาจจะเป็นเพราะว่าฝรั่งเขาถือว่าการทำอะไรให้กัน ไม่ถือเป็นบุญคุณ อย่างไรก็ตาม ขอยกตัวอย่างที่น่าสนใจเรื่องหนึ่ง เมื่อ JOHN F., KENEDY ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ เขาได้กล่าวปราศรัยต่อประชาชนชาวอเมริกันว่า "ASK NOT WHAT YOUR COUNTRY CAN DO FOR YOU, ASK WHAT YOU CAN DO FOR YOUR COUNTRY." แปลเป็นไทยว่า "อย่าถามว่าประเทศจะทำอะไรให้แก่ท่านได้ จงถามว่าท่านจะทำอะไรให้แก่ประเทศได้บ้าง" เป็นสุนทรพจน์ที่ไพเราะจับใจ สั้น แต่มีความหมายลึกซึ้งกว้างไกล ทำให้ผมรู้สึกว้า คนอเมริกันเขาเข้าใจและรู้จักตอบแทนบุญคุณแผ่นดินเหมือนกัน มีประโยคภาษาอังกฤษอีกประโยคหนึ่ง ผมขอยกมาให้ฟังเพื่อประเทืองปัญญา โดยมีได้มีเจตนาจะตำหนิฝรั่ง เขาพูดว่า "A STATESMAN THINKS HE BELONGS TO THE NATION; BUT A POLITICIAN THINKS THE NATION BELONGS TO HIM" ประโยคนี้ขอเว้นไม่แปล

ผู้มีเกียรติครับ

ผมมั่นใจว่า คนไทยทุกคนเข้าใจคำว่า บุญคุณ และประสงค์จะตอบแทนบุญคุณของแผ่นดินกันทุกคน แต่ทำในระดับต่างกัน ขนาดต่างกัน ด้วยความแน่วแน่มากน้อยต่างกัน ฉะนั้น บางคนก็เป็นคนดีมาก บางคนก็เป็นคนดีน้อย บางคนก็เป็นคนไม่ดี เรื่องของการทำความดีเพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน มีคำที่พวกเราทั้งหลายน่าจะให้ความสนใจอยู่ ๒ คำ คำว่า "แรงจูงใจ กับ แรงบันดาลใจ" อธิบายสั้นๆได้ดังนี้ แรงจูงใจ คือ การให้สิ่งล่อใจเพื่อให้เกิดกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น การลดหรืองดภาษีอากรนำเข้า ส่งออกของผลิตภัณฑ์ เช่นที่ขณะนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำลังปฏิบัติอยู่เพื่อจูงใจให้คนมาลงทุน เป็นต้น แรงบันดาลใจ คือ สิ่งซึ่งเกิดขึ้นเองในใจของเรา ด้วยความสำนึกของเราเองหรือเห็นการปฏิบัติที่เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้อื่น และเกิดความประทับใจเกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำตามโดยไม่ต้องมีสิ่งล่อใจ สิ่งจูงใจ ถ้าเราทำทั้งหลายผู้ใด ยังไม่มีแรงบันดาลใจ หรือมี แต่น้อย ผมขอเชิญชวนให้ดูตัวอย่างจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ ทรงเสียสละความสุขส่วนพระองค์ทรงคิด ทรงแนะนำ ทรงทำทุกอย่าง เพื่อปลดเปลื้องความทุกข์และยกระดับความอยู่ดีกินดีของราษฎรเป็นเวลาต่อเนื่องกันมา มากกว่า ๕๐ ปี มาแล้ว โดยไม่เคยทรงบ่นว่าเหน็ดเหนื่อย ลำบาก ซ้อความ "เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน" ผมคิดขึ้นได้ ก็เพราะได้รับแรงบันดาลใจจากล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ ผมจึงไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย ไม่รู้สึกว่ายากลำบาก ในการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินแม้แต่น้อย จึงใคร่ขอเชิญชวนพวกเราได้ช่วยกันทำ ประพฤติ ปฏิบัติเป็นตัวอย่าง อย่างเต็มกำลังและสม่ำเสมอ ผมขอตั้งความหวังไว้ว่า คนไทยจะเข้าใจเรื่องการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน สนใจและทำตาม

โปรดเชื่อผมเถอะครับ ถ้าเราตอบแทนบุญคุณแผ่นดินได้มากที่สุดแล้ว บ้านเมืองที่รักของเราจะมีแต่ความสุข

ที่ผมพูดมาทั้งหมดนี้สรุปได้ว่า การตอบแทนบุญคุณแผ่นดินคือการประพฤติตนเป็นคนดี เป็นตัวอย่างที่ดีมุ่งกระทำแต่ความดีเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน

ขอจบแค่นี้

หวังว่าพวกเราทุกคน คนไทยทุกคน จะพร้อมเพรียงกันตอบแทนบุญคุณของแผ่นดิน ขอขอบคุณ

*****